

Kortere anmeldelser

Rigsarkivet og hjælpemidlerne til dets benyttelse, IV, 3. bind. Private institutioners arkiver, red: MARTIN LARSEN OG BIRGIT NÜCHEL THOMSEN. 279 s., ill, kr. 200.

De nyttigste arkivpublikationer fra anden halvdel af det tyvende århundrede – afløserne af Erslevs Haandbog fra 1923 – er de såkaldte »guider«, der summarisk opregner arkivfunds og bringer henvisninger til mere detaljerede registreringer. Rækken fortsætter ind i det enogtyvende århundrede, i dette tilfælde med de private institutioner, henved 700 i tallet.

Og jo, under *(Den) Danske Historiske Forening*, stiftet 1839, finder man, at der kan opregnes 18 »arkivenheder«, bestående af forhandlingsprotokoller frem til 1919, korrespondance til 1962 og lidt regnskabsmateriale. Før eller siden vil der nok blive tale om en supplerende aflevering. Dette gælder ligefuldt for *(Det) Kongelige Danske Selskab For Fædrelandets Historie*, stiftet 1745, med kun 32 arkivenheder på så mange år! Forhandlingsprotokoller 1781-1964, Journalsager og Korrespondance 1747-1969, Regnskaber 1818-1958 og endelig den forjættende kategori »Andet«. Hvad kan det mon være?

Efter således at have set ind ad egne »vindever«, kan man konstatere, at den velkendte danske bredde i forenings- og institutionslivet i allerhøjeste grad også kan aflæses her. Hvad mener man om *Danske Skovejeres Merhugstfond*, om *Komiteen af Forældre til Studiegældsramte*, om *Kronprinsesse Louises Praktiske Husgernings-skole* og om *(Den) Sjællandske Jernbanelægeförening*? Kun fantasien sætter grænser for morskaben, hvilket intet ændrer ved den foreliggende publikations brugsværdi. Det er nu en gang rarest at kunne forberede sig noget inden det forvirrende møde med Rigsarkivets læsesal.

Anders Monrad Møller

SIGURD KVÆRNDRUP: ToIv principper hos Saxo, en tolkning af danernes bedrifter. 358 s., Multivers Aps. Forlag, 1999.

Denne bog er et nyt bidrag til at læse Saxos værk som en litterær tekst, en helhed. Sigurd Kværndrup har fulgt med i de sidste tredive års diskussion om fælles grundtræk i *Gesta Danorum*, hvor man før i tiden interesserede sig for enkelte bestanddeles form og kildebaggrund. Man har altid været opmærksom på kongerækken – hvad Saxo selv understreger i fortalen – men grundlaget for inddelingen i 16 bøger er først kommet under debat fra 1969. I den foreliggende bog har Sigurd Kværndrup yderligere udbygget bøgernes betydning, idet han mener at der er et bærende element, et symbolsk princip, der holder bogen sammen, i hvert fald for de første tolv bøgernes vedkommende (s.92). Deraf bogens titel. Det er ikke det samme som et tema undtagen i et par tilfælde som 4. bog. Princippet er her *valget*, og temaet er Amleds valg af en nedadgående